

HANDBOEK REGISTRATIERECHTEN

Fiscale Handboeken

Handboek registratierechten

Astrid PEETERS
Tim WUSTENBERGHS

Geactualiseerd tot 1 augustus 2022

Derde editie

 INTERSENTIA
Antwerpen – Gent – Cambridge

Handboek registratierechten. Derde editie
Astrid Peeters en Tim Wustenberghs

© 2023 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1138-0
D/2023/7849/43
NUR 826
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout
Omslagontwerp: Stefaan Verboven | LetterLust

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.jurisquare.be.

TEN GELEIDE

Het voorliggende boek is de derde editie van het *Handboek registratierechten*, dat wij in 2013 bij Intersentia uitbrachten. Het bouwde voor een heel stuk verder op het initiële werk van Myriam Ghyselen, die in 2001, met dezelfde uitgever, het *Handboek registratie- en successierechten* op de markt bracht. Dit werk werd inmiddels ontdubbeld: Ayfer Aydogan schrijft inmiddels het *Handboek Vlaamse erfbelasting* en wij focussen in ons boek op de registratierechten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Sedert de eerste verschijning van het *Handboek registratierechten* heeft de materie van de registratierechten een belangrijke gedaantewisseling ondergaan. Het boek is inmiddels dan ook grondig herwerkt en uitgebreid.

De regionalisering heeft zich verder doorgezet, waardoor er inmiddels verschillende regelingen gelden per gewest. Evenwel heeft het (oude) federale Wetboek Registratierechten niet opgehouden te bestaan. De regionalisering is namelijk met een verschillend ritme per gewest doorgevoerd en is bovendien niet allesomvattend. Zij slaat enkel op bepaalde aangelegenheden, waardoor het federale Wetboek Registratierechten zijn belang behoudt.

Over de materie van de registratierechten verschijnen er – zeker sedert de regionalisering – ook geregeld belangwekkende standpunten van de (verschillende) administratie(s). Ook deze werden in dit boek verwerkt en van commentaar voorzien.

En dan is er ten slotte nog het nieuwe Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV), enerzijds, en het nieuwe goederenrecht, anderzijds, dat een heel belangrijke invloed heeft op de materie van de registratierechten. Zij zijn immers zeer sterk met elkaar verweven, waardoor wij niet anders konden dan ook deze wijzigingen in deze editie van het handboek op te nemen. Het WVV is sedert 1 mei 2019 van toepassing op alle nieuwe vennootschappen en is vanaf 2020 ook van toepassing op alle bestaande vennootschappen. De wet van 4 februari 2020 houdende boek 3 “Goederen” van het Burgerlijk Wetboek trad op 1 september 2021 in werking.

Al deze ontwikkelingen maken dat het ons een ideaal moment leek om de vorige editie van het handboek aan een grondige “revisie” te onderwerpen. Voor ons

meteen ook de gelegenheid om bepaalde accenten te leggen en nuances aan te brengen.

Blijken van bijzondere waardering gaan naar Britt Beliën en Simon De Win, die met een onaflatend enthousiasme hebben geholpen met het opzoeken en verwerken van nieuwe rechtspraak, rechtsleer en administratieve beslissingen. Bovendien hebben zij niet nagelaten opmerkingen of suggesties te formuleren, die vaak een sturende invloed hadden. Zonder hen zouden wij er nooit toe gekomen zijn deze derde editie van het *Handboek registratierechten* nu te kunnen voorstellen.

Astrid Peeters – Tim Wustenberghs
22 december 2022

VOORWOORD

De registratierechten zijn één van de oudste belastingen in ons land en gaan terug tot het Ancien Régime. Hoewel de Franse revolutionaire wetgever bij wet van 19 december 1790 praktisch alle bestaande indirecte belastingen ten behoeve van de Kroon uit het Ancien Régime had afgeschaft, was hij nadien verplicht vele van die belastingen, onder weglating van alle feodale elementen en enigszins gemoderniseerd, weer in te voeren. De heffingen die tijdens het Ancien Régime werden geheven krachtens leenrechtelijke gebruiken of op grond van koninklijke ordonnances bij de overgang van goederen onder de levenden alsook bij het sluiten van rechtshandelingen, werden onder de nieuwe benaming “registratierechten” opnieuw ingevoerd door de organieke wet van 22 frimaire jaar VII (12 december 1798). Deze organieke wet is in ons land van kracht gebleven tot bij de uitvaardiging van het Wetboek Registratierechten van 30 november 1939 en is nadien en tot op vandaag het voorwerp van talrijke wijzigingen.

De draagwijdte van de registratierechten wordt vaak onderschat. Daarbij wordt dikwijls onvoldoende stilgestaan bij de financiële consequenties van courante rechtshandelingen zoals het verkopen of verdelen van onroerend goed, het vestigen of overdragen van zakelijke rechten op onroerend goed, schenkingen, inbrengen in of herstructureren van vennootschappen en de onttrekking van onroerend goed aan een vennootschap.

Over de registratierechten zijn in het verleden zeer diepgaande en uitgebreide werken geschreven. Vermelden we het basiswerk inzake registratierechten van F. WERDEFROY en de bijdrage van M. DONNAY over deze aangelegenheid in het *Répertoire notarial*. Kortere, meer op synthese gerichte overzichten over deze materie zijn echter nauwelijks te vinden. Met dit boek wordt getracht hieraan te verhelpen, door een iets beknopter doch daarom niet minder volledig overzicht te bieden van de registratierechten in het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Aan de hand van een doorzichtige structuur en in een heldere stijl worden de belangrijkste leerstukken en problemen inzake registratierechten nauwgezet besproken. Het wetenschappelijk gehalte van het werk is voldoende gewaarborgd door te verwijzen naar de relevante toepasselijke wetsbepalingen en naar de voornaamste rechtsleer, rechtspraak en administratieve aanschrijvingen die over de besproken onderdelen zijn gepubliceerd.

Dit handboek wordt als studieboek gebruikt aan verscheidene Vlaamse universiteiten en hogescholen. Het biedt studenten een bruikbaar en volledig referentiekader op het vlak van de registratierechten. Doch ook voor praktici, actief in de sector van het notariaat, de advocatuur, het bedrijfsleven en de juridische adviesverlening, is dit handboek ongetwijfeld een nuttig instrument.

Het is de wens van de auteurs om, rekening houdend met het opzet van het boek, bij elke actualisatie één of meerdere hoofdstukken nog verder uit te werken, zodat dit werk gestaag kan uitgroeien tot een allesomvattend – doch daarom niet minder op synthese gericht – handboek.

Het *Handboek registratierechten* is van de hand van Tim WUSTENBERGHS, professor fiscaal recht aan de Universiteit Antwerpen en advocaat-vennoot bij Deloitte Legal, en Astrid PEETERS, eveneens advocate bij Deloitte Legal.

Prof. dr. Bruno PEETERS

Gewoon hoogleraar Faculteit Rechten Universiteit Antwerpen

INHOUD

<i>Ten geleide</i>	v
<i>Voorwoord</i>	vii
I. Vooraf: registratierechten zijn grotendeels gewestelijke belastingen ..	1
II. Kenmerken en toepassingsgebied	7
1. Formaliteitsbelasting	8
2. Belasting op het rechtsverkeer onder de levenden	8
3. Indirecte belasting	10
4. Contantbelasting	10
5. Gewestelijke belasting	10
III. Registratieverplichting	11
1. Overzicht	11
2. Registratieverplichting wegens de aard van de akte	12
2.1. Akten van notarissen	12
2.2. Akten van gerechtsdeurwaarders	13
2.3. Vonnissen en arresten	13
3. Registratieverplichting wegens het voorwerp van de akte	14
3.1. Akten houdende overdracht of aanwijzing in eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen	14
3.2. Akten houdende verhuring, onderverhuring of overdracht van huur van in België gelegen onroerende goederen	18
3.3. Processen-verbaal van openbare verkopen van lichamelijke roerende voorwerpen	19
3.4. Akten houdende inbreng in een Belgische vennootschap met rechtspersoonlijkheid	20
3.5. In het buitenland verleden notariële akten houdende schenking van roerende goederen door een rijksinwoner	20
3.6. Verrichtingen bedoeld in artikel 11 WBTW	22
3.7. Protesten	23
4. Registratieverplichting omwille van een latere gebeurtenis	23
4.1. Aanhechting	23
4.2. Neerlegging onder de minuten van de notaris	24

4.3.	Hypothecaire registers	25
5.	Registratie van verklaringen	25
IV.	De registratieformaliteit	27
1.	(Vooraf)betaling van de rechten	27
2.	Termijnen voor de aanbieding ter registratie	29
2.1.	Wijze van berekening	29
2.2.	Termijnen wat betreft akten, verplicht te registreren omwille van hun vorm	30
2.3.	Termijnen wat betreft akten, verplicht te registreren omwille van hun voorwerp	31
2.4.	Termijnen wat betreft verklaringen	33
3.	Personen verplicht tot aanbieding ter registratie	33
3.1.	Notarissen	33
3.2.	Gerechtsdeurwaarders	34
3.3.	Griffiers	34
3.4.	Bestuursoverheden	34
3.5.	Partijen	35
4.	Personen gehouden tot betaling van de rechten	35
4.1.	Openbare ambtenaren en officieren	36
4.2.	Partijen	36
5.	Plaats van de registratie	38
6.	De registratie concreet	38
7.	Gevolgen van de registratie	42
8.	Sancties	44
8.1.	Boete wegens niet-tijdige registratie	44
8.2.	Boete wegens niet-tijdige consignatie inzake notariële testamenten	45
8.3.	Boete wegens aanhechting of neerlegging onder de minuten zonder voorafgaande registratie	45
8.4.	Boete wegens niet-tijdige registratie van vonnissen of arresten ..	45
8.5.	Boete wegens niet-tijdige betaling van de registratierechten verschuldigd op vonnissen of arresten	45
8.6.	Gedeeltelijke kwijtschelding van de boetes	46
V.	Grondbeginselen in verband met de heffing van de registratierechten	47
1.	Akte die strekt tot titel	47
1.1.	Het aanbieden van een akte ter registratie	48
1.2.	Vereisten opdat een akte geldt als titel	48
1.2.1.	Handtekening	49

1.2.2.	Het geschrift als bewijs van een getarifeerde rechtshandeling	50
1.2.3.	De bedoeling een titel te verstrekken	50
1.3.	Bijzondere situaties	52
1.3.1.	Aanbod en aanvaarding in twee afzonderlijke geschriften.	52
1.3.2.	Titel onder handtekening van derden	53
1.3.3.	Verkrijging door een vennootschap in oprichting.	54
2.	Volmaakte, niet geveinsde rechtshandeling die geen fiscaal misbruik uitmaakt	54
2.1.	Rechtshandeling	54
2.2.	Volmaakte rechtshandeling; invloed van de nietigheid	55
2.2.1.	Niet-bestaande of onvolmaakte rechtshandelingen.	55
2.2.2.	Nietige rechtshandelingen	55
2.3.	Niet geveinsde overeenkomst	57
2.3.1.	Verkeerd gekwalificeerde overeenkomst	57
2.3.2.	Geveinsde overeenkomst	58
2.3.3.	Prijsbewimpeling	59
2.3.4.	Onvolledige akten	60
2.4.	Rechtshandeling die geen fiscaal misbruik uitmaakt	60
3.	Actuele rechtshandeling	72
3.1.	Rechtshandeling onder opschortende voorwaarden: bepaling en kenmerken.	72
3.2.	Opschortende voorwaarde versus verwante begrippen	74
3.3.	Goedkeuring door de openbare overheid	76
3.4.	De vervulling van de opschortende voorwaarde	76
3.5.	Bedingen van aanwas of terugvalling – tontine.	78
4.	Afhankelijke en onafhankelijke beschikkingen	81
4.1.	Afhankelijke beschikkingen	81
4.2.	Onafhankelijke beschikkingen	83
5.	<i>Non bis in idem</i>	83
5.1.	Verschillende geschriften.	84
5.2.	Bekrachtiging, uitvoering, bevestiging, aanvulling of voltrekking van een geregistreerde vroegere akte.	84
5.3.	Hermaakte rechtshandelingen	84
VI.	Soorten registratierechten	87
1.	Algemeen vast recht.	87
2.	Specifieke vaste rechten.	88
2.1.	Protesten	88
2.2.	Open brieven van adeldom en vergunning tot naamsverandering.	88
2.3.	Minnelijke ontbinding van een koopovereenkomst	89
3.	Evenredige rechten	89

VII.	De evenredige rechten	91
1.	Overdrachten onder bezwarende titel van in België gelegen onroerende goederen	91
1.1.	Vooraf: het verkooprecht is een gewestmaterie	91
1.2.	Principes en voorwaarden	91
1.2.1.	Overdragende overeenkomst onder bezwarende titel	92
1.2.2.	Overdracht van eigendom of vruchtgebruik	94
1.2.3.	Overdracht van onroerende goederen	94
1.2.4.	Gelijkstelling met een door artikel 44 Br.W.Reg. <i>c.q.</i> artikel 2.9.1.0.1 VCF geviseerde overeenkomst	95
1.3.	Heffingsgrondslag	97
1.3.1.	De overeengekomen waarde	97
A.	De prijs	97
B.	De lasten	99
C.	De overeengekomen waarde bij ruil, inbreng en andere overdragende overeenkomsten	100
1.3.2.	De verkoopwaarde	101
1.3.3.	Forfaitaire waarde	102
A.	Vruchtgebruik	102
B.	Blote eigendom	104
C.	Vervreemding van de blote eigendom met voorbehoud van vruchtgebruik	104
D.	Vereniging van vruchtgebruik met blote eigendom	105
1.4.	Verlaagde tarieven en vrijstellingen in Brussel en Vlaanderen	105
1.4.1.	Klein onroerend bezit	105
A.	Verkopen aan bouwmaatschappijen tot nut van het algemeen	105
B.	Verkopen aan met regeringspremie begunstigde kopers	106
1.4.2.	Begunstiging van de concentratie van landgoederen	106
1.4.3.	Ruimtelijke ordening	108
1.4.4.	De handel in onroerende goederen	108
A.	De verkopen aan handelaars in onroerende goederen	108
B.	De verkopen met commandverklaring	110
C.	Herveiling wegens rouwkoop of prijsverhoging	112
D.	Wederverkoop binnen korte tijd	113
1.4.5.	De verkrijgingen door bepaalde openbare organismen	114
1.4.6.	Minnelijke ontbinding koopovereenkomst	115
A.	Gezamenlijke aanbieding van beide akten	116
B.	Afzonderlijke aanbieding van beide akten	117

2.	Verminderings en vrijstellingen van de Vlaamse registratiebelasting op de overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen	118
2.1.	Vermindering van het tarief voor de enige eigen woning.	119
2.1.1.	Woning	119
	A. Pand voor huisvesting	119
	B. Hoofdzakelijk	121
	C. Aanhorigheden.	121
2.1.2.	Gelegen in het Vlaams Gewest	122
2.1.3.	Natuurlijke personen.	122
2.1.4.	Zuivere aankoop	122
2.1.5.	Koop van geheelheid in volle eigendom.	123
2.1.6.	Verhinderend bezit	124
	A. Bezit van een chalet of vakantiehuisje	125
	B. Causaal verband voor meerdere woningen	125
	C. Aankoop tijdens echtscheidingsprocedure	125
	D. Inroepen overmacht voor niet-tijdige vervreemding verhinderend onroerend bezit.	126
	E. Aankoop van woning op eerder aangekochte grond.	126
	F. Studentenhuis/studentenkamer.	126
	G. Handelshuis.	126
	H. Opstalrecht	126
2.1.6.	Inschrijving in het bevolkingsregister	127
2.2.	Vermindering voor enige eigen woning mits ingrijpende energetische renovatie.	127
2.3.	Vermindering van de verschuldigde rechten voor bescheiden woningen	128
2.4.	Andere verlaagde tarieven in het Vlaams Gewest	130
2.4.1.	Aankoop van een beschermd monument	130
2.4.2.	Aankoop van een onroerend goed bestemd voor verhuring aan een sociaal verhuurkantoor	131
2.4.3.	Onbebouwde landgoederen of onbebouwde onroerende goederen met natuurbeheerplan type twee of drie.	132
2.5.	De vermindering van de belastbare grondslag (het abbattement, het bij-abbattement en het renovatieabattement)	132
2.6.	De meeneembaarheid.	133
2.6.1.	Uitdoofscenario	133
2.6.2.	Opzet	133
2.6.3.	De “keten van verrichtingen”	134
2.6.4.	Berekening van de meeneembare rechten	135
2.6.5.	De meeneembaarheid kan nooit de rechten op de nieuwe aankoop overschrijden	136
2.6.6.	Voorwaarden voor de toepassing van de meeneembaarheid.	136

2.6.7.	Meeneembaarheid en btw.	139
A.	Verkoop van de eerste woning (V1) onder het btw-stelsel	139
B.	Aankoop van de nieuwe woning (A2) onder het btw-stelsel	140
2.6.8.	Sancties bij het niet-naleven van voorwaarden of bij het afleggen van onjuiste verklaringen.	142
2.7.	Vrijstelling voor brownfields	143
3.	De Brusselse registratierechten op de overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen	145
3.1.	Het algemeen tarief van het mutatierecht, de gunstregeling voor bescheiden woningen en kleine landeigendommen en het tarief voor verkopen aan beroepsverkopers	146
3.2.	De vermindering van de heffingsgrondslag (het abattement) ...	146
3.2.1.	Algemeen	146
3.2.2.	Voorwaarden	147
A.	De negatieve eigendomsvereiste.	148
B.	De verplichting tot vestiging en behoud van de hoofdverblijfplaats in het aangekochte goed	150
3.2.3.	Sancties	151
3.3.	De wijzigingen aan de teruggaafregeling	152
4.	De openbare verkopen van lichamelijke roerende goederen.	152
4.1.	Vooraf: de openbare verkopen van lichamelijke roerende goederen zijn een federale materie	152
4.2.	Begrip	153
4.3.	Bijzondere oorzaak van eisbaarheid van het evenredig recht ...	153
4.4.	Heffingsgrondslag	154
4.5.	Tarief	154
4.6.	Vrijstellingen	155
5.	Huurovereenkomsten van in België gelegen onroerende goederen.	156
5.1.	Vooraf: het recht van verhuring is een federale materie	156
5.2.	Begrippen	156
5.3.	Heffingsgrondslag	157
5.4.	Vrijstellingen	159
5.5.	Erfpacht en opstal	161
5.5.1.	Recht van erfpacht.	162
A.	Vestiging van recht van erfpacht.	162
B.	Overdracht van recht van erfpacht	164
C.	Einde van het recht van erfpacht.	165
5.5.2.	Recht van opstal.	167
A.	Vestiging van recht van opstal	167
B.	Overdracht van recht van opstal	172
C.	Einde van het recht van opstal	173

6.	Vestiging en overdracht van hypotheek	173
6.1.	Vooraf: het recht verschuldigd op de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed is een gewestmaterie.	173
6.2.	Begrippen	174
6.3.	De kenmerken van de gewaarborgde verbintenis	174
6.4.	Maatstaf van heffing	176
6.5.	Vrijstellingen	176
7.	De verdelingen en de met verdeling gelijk staande afstanden van in België gelegen onroerende goederen.	177
7.1.	Vooraf: het verdelingsrecht / verdeelrecht is een gewestmaterie .	177
7.2.	Overzicht.	177
7.3.	Belastbare rechtshandeling	179
7.3.1.	Het voorafbestaan van een onverdeeldheid.	179
	A. Gemene rechten op eenzelfde zaak of boedel	179
	B. Rechten van dezelfde aard	183
	C. Gemene rechten op grond van dezelfde titel	184
7.3.2.	Overeenkomst onder bezwarende titel.	185
7.3.3.	Onroerende verrichting	185
7.3.4.	Verrichting tussen deelgenoten	185
7.4.	Heffingsgrondslag	186
7.4.1.	Einde van de onverdeeldheid of niet.	186
7.4.2.	De overeengekomen waarde en de verkoopwaarde	187
7.4.3.	Afhankelijke en onafhankelijke bepalingen	187
7.5.	Tariefverlaging voor onroerende goederen gelegen in het Vlaams Gewest in geval van echtscheiding of beëindiging van wettelijke samenwoning	188
7.6.	Verrichtingen die niet onderworpen zijn aan het evenredige verdelingsrecht.	189
7.6.1.	Verkrijging van een onverdeeld part door een derde-verkrijger	189
7.6.2.	Uitvoering van bedingen van aangroei of terugvalling .	190
7.7.	Tijdelijke vrijstelling voor brownfields	190
8.	Vennootschappen	191
8.1.	Vooraf: het inbrengrecht is een federale materie	191
8.2.	Algemeen	191
8.3.	Vereisten	193
8.3.1.	Voor inbreng vatbare goederen	194
8.3.2.	Inbreng in een vennootschap met of zonder rechtspersoonlijkheid	196
8.3.3.	Vergoeding door toekenning van maatschappelijke rechten	197

8.3.4.	Inbreng in een Belgische vennootschap	198
8.4.	Gemengde inbreng	198
8.5.	Andere verrichtingen die aan het inbrengrecht onderworpen worden.	199
8.5.1.	Verhoging van het maatschappelijk kapitaal zonder nieuwe inbreng.	199
8.5.2.	Overbrenging van de zetel naar België.	200
8.6.	Vrijstellingen	201
8.6.1.	Inbreng van algemeenheid of van bedrijfstakken door een vennootschap.	201
A.	Inbreng door een vennootschap.	202
B.	Inbreng door een Belgische vennootschap of een vennootschap gevestigd binnen de Europese Unie.	203
C.	Inbreng van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfstak.	203
D.	Vergoeding door maatschappelijke rechten.	205
8.6.2.	Omzetting van vennootschap	205
8.6.3.	Wijziging van het voorwerp van de vennootschap	206
8.6.4.	De overbrenging van de zetel in sommige gevallen.	206
8.6.5.	Nieuwe inbreng in een beursgenoteerde vennootschap.	206
8.6.6.	Fusie à l'anglaise.	207
8.6.7.	Bijzondere vennootschappen van algemeen belang en beleggingsvennootschappen	208
8.6.8.	Vennootschappen van economisch belang	209
8.7.	Heffingsgrondslag	209
8.7.1.	Inbreng van geldsommen.	210
8.7.2.	Inbreng in natura.	211
A.	Zuivere inbreng.	211
B.	Gemengde inbreng.	212
8.7.3.	Andere inbrengen dan in geld of in natura.	215
8.8.	Samenvatting	216
9.	Verkrijging door vennoten van onroerende goederen voortkomend van de vennootschap	218
9.1.	Vooraf: de onttrekking van onroerende goederen aan een vennootschap betreft in principe een gewestmaterie.	218
9.2.	Algemeen	218
9.3.	Toepassingsgebied van de artikelen 2.9.1.0.4-2.9.1.0.5 VCF c.q. de artikelen 129-130 W.Reg.	222
9.4.	Toepasselijk tarief	229
9.4.1.	Algemene regel voor alle vennootschappen: verkooprecht	229
9.4.2.	Uitzonderingen voor personenvennootschappen	231

A.	Vooraf: kwalificatie als (voormalige) personenvennootschap	231
B.	Afgifte door de vereffenaar aan alle vennoten samen (art. 2.9.1.0.4, lid 3 VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 2 Br.W.Reg.)	232
C.	Toepassing van artikel 2.9.1.0.4, lid 2 VCF <i>c.q.</i> artikel 129, lid 3 Br.W.Reg.	236
9.5.	Bespreking van de uitzonderingen voor personenvennootschappen	247
9.5.1.	Vooraf: kwalificatie als (voormalige) personenvennootschap	247
9.5.2.	Afgifte door de vereffenaar aan alle vennoten samen (art. 2.9.1.0.4, lid 3 VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 2 Br.W.Reg.)	248
9.5.3.	Verkrijging door de inbrengende aandeelhouder (art. 2.9.1.0.4, lid 2, 1° VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 3, 1° Br.W.Reg.)	250
9.5.4.	Verkrijging door de vennoot die reeds deel uitmaakte van de vennootschap toen deze het onroerend goed tegen betaling van het verkooprecht verkreeg (art. 2.9.1.0.4, lid 2, 2° VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 3, 2° Br.W.Reg.)	252
9.5.5.	Bijzondere toepassingsgevallen	258
A.	Ononderbroken aandeelhouderschap	258
B.	De verkrijging door erfgenamen of legatarissen	258
C.	De terugtrekking van een aandeelhouder	263
D.	Het overlijden van de vennoot en het beding van aanwas	264
E.	De verkrijging na fusie of splitsing	267
F.	De verkrijging n.a.v. de vereniging van alle aandelen in één hand	269
G.	De verkrijging na omzetting van de vennootschap in een andere rechtsvorm	271
9.6.	Regeling voor kapitaalvennootschappen	272
9.6.1.	Toepassing van artikel 2.9.1.0.5 VCF <i>c.q.</i> artikel 130 Br.W.Reg.	272
9.6.2.	Bijzondere toepassingsgevallen	273
A.	Fusie of splitsing	273
B.	De verkrijging na omzetting van de vennootschap in een andere rechtsvorm	274
9.7.	<i>Quid</i> bij afstand/overdracht van onverdeelde aandelen in een onroerend goed aan de aandeelhouders	275

9.8.	Vennootschappen en verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid	278
10.	Schenkingsrechten	280
10.1.	Vooraf: schenkingsrechten zijn een gewestmaterie	280
10.2.	Begrip en verplichting tot registreren	280
10.2.1.	Handgift	281
10.2.2.	Onrechtstreekse schenking	282
10.3.	Toepassingsvoorwaarden	282
10.3.1.	Schenking onder de levenden van tegenwoordige goederen	282
10.3.2.	Kosteloze verrichting	283
10.3.3.	Verarming van de schenker	283
10.4.	Heffingsgrondslag	284
10.4.1.	Verkoopwaarde, zonder aftrek van de lasten	284
10.4.2.	Bijzondere regels	285
A.	Openbare effecten	285
B.	Forfaitaire waardering	286
10.5.	Tarief	287
10.5.1.	Algemene regeling	287
10.5.2.	Specifieke regels in verband met de toepassing van de tarieven in het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	287
10.5.3.	Toepasselijke tarieven	291
A.	Vlaams Gewest	291
B.	Brussels Hoofdstedelijk Gewest	298
C.	Schenking van onroerend goed met last bestaande uit geld, rente of pensioen (Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	299
10.6.	Verminderingen en vrijstellingen (Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	300
10.6.1.	Vermindering wegens kinderlast (Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	300
10.6.2.	Abattement voor schenking van onroerende goederen aan een gehandicapte persoon of kind (Vlaams Gewest)	301
10.6.3.	Vrijstellingen	302
A.	Schenking van een familiale onderneming of vennootschap (Vlaams Gewest)	302
B.	Schenking van een familiale onderneming of vennootschap (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	312
C.	Gedeeltelijke generatiesprong of doorgeefschening (Vlaams Gewest)	313

	D. Vrijstelling voor onbebouwde onroerende goederen waarvoor een natuurbeheerplan is goedgekeurd (Vlaams Gewest)	316
	E. Andere vrijstellingen (Brussels Hoofdstedelijk Gewest en Vlaams Gewest)	317
11.	Vonnissen en arresten	317
11.1.	Vooraf: het recht verschuldigd op vonnissen en arresten is deels een federale bevoegdheid en deels een gewestmaterie.	317
11.2.	Veroordelingsrecht	318
11.2.1.	Bijzondere aard van het veroordelingsrecht	318
11.2.2.	Toepassingsvoorwaarden	319
	A. Rechterlijke uitspraak	319
	B. Een geschilzaak	321
	C. Hoven en rechtbanken	321
	D. Veroordeling, vereffening of rangregeling	321
	E. Sommen en roerende waarden.	323
11.2.3.	Heffingsgrondslag	323
11.2.4.	<i>Non bis in idem</i>	325
11.3.	Titelrecht.	326
11.3.1.	Toepassingsvoorwaarden	326
11.3.2.	Bijzonderheden in verband met artikelen 2.8.6.0.2, 2.9.6.0.6, 2.10.6.0.4 VCF <i>c.q.</i> artikel 147 Br.W.Reg.	328
	A. Gerechtelijke tenietdoening	328
	B. Tienietgedane overeenkomst	329
VIII.	Aanslagjaar, betaaltermijn en aanslagtermijn (Vlaams Gewest)	331
IX.	Verplichtingen met het oog op het verzekeren van het heffen van de rechten	333
1.	Vermeldingen op te nemen in bepaalde akten	333
2.	Voorschriften betreffende het uitreiken van uitgiften	334
3.	Repertorium van de akten	335
4.	Onderzoek en controle	335
4.1.	Vlaams Gewest (VLABEL)	335
4.2.	Federale overheid en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.	338
5.	Verplichtingen opgelegd aan openbare ambtenaren ter verzekering van de invordering van de registratierechten	339
X.	Bewijs	341
1.	Bewijslast	341
2.	Bewijsmiddelen	341

2.1.	Proces-verbaal	342
2.2.	Wettelijk vermoeden van artikel 3.17.0.0.4 VCF <i>c.q.</i> artikel 187 W.Reg.	342
2.3.	Wettelijk vermoeden van artikel 3.17.0.0.5 VCF <i>c.q.</i> artikel 188 W.Reg.	343
2.4.	Controleschatting	343
2.4.1.	Algemeen	343
2.4.2.	Procedure	344
2.4.3.	Gevolgen van de controleschatting	345
XI.	Sancties	347
XII.	Teruggave of ambtshalve ontheffing	349
1.	Gevallen waarin ontheffing of teruggave kan worden verkregen	349
1.1.	Onregelmatig gegeven rechten	349
1.2.	Niet vermelde omstandigheden	349
1.3.	Vals verklaarde of vernietigde akte	349
1.4.	Minnelijke ontbinding koopovereenkomst	350
1.5.	Ontbinding of herroeping van de akte	350
1.6.	Nietigverklaring door hogere overheid	351
1.7.	Beursgenoteerde vennootschappen	351
1.8.	Vernietiging van een vonnis of arrest	351
1.9.	Wederverkoop binnen korte tijd	351
1.10.	Bouwmaatschappijen tot nut van het algemeen	352
1.11.	Kind, verwekt bij schenking	352
2.	Modaliteiten van de teruggave	352
XIII.	Vervolgingen en gedingen	355
1.	Administratieve procedure	355
1.1.	Administratieve procedure wat betreft de registratiebelastingen die door VLABEL worden geïnd	355
1.2.	Administratieve procedure wat betreft de registratierechten die door de federale overheid geïnd worden	355
2.	Gerechtelijke procedure	357
XIV.	Verjaring	359
1.	Algemeen	359
2.	Verjaringstermijnen	359
2.1.	Invordering	359
2.1.1.	Invordering van registratiebelastingen door VLABEL ..	359

2.1.2. Invordering van registratierechten door de federale overheid	360
2.2. Teruggave	361
3. Stuiting van de verjaring	361
3.1. Invordering	361
3.2. Teruggave	362
<i>Trefwoordenregister</i>	363

